

РЕШЕНИЕ

№ 422

гр. София, 26.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав,
в публично заседание на 24.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ралица Романова

при участието на секретаря Гергана Мартинова , като разгледа дело номер **10041** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – 178 АПК, във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба с вх. № 31795 от 12.10.2020 година, подадена от С. Д. П., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място], общ. Столична, район Нови Искър, [улица], чрез адвокат Р. И. Б., с адрес [населено място], [улица], ет.2, срещу Решение № 1040-21-594 от 14.09.2020 година на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (НОИ) – С. град, с което е оставена без уважение жалбата му срещу разпореждане № 214-00-10726-1 от 20.07.2020 г. на длъжностно лице по чл. 54ж, ал.1 от КСО, с което, на основание чл. 54а, ал.1, т.3 от КСО и във връзка с чл. 10 от КСО е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица по чл.54а от КСО.

Жалбоподателят оспорва решението като незаконосъобразно и неправилно, постановено в нарушение на материалния закон и на административно-производствените правила.

Твърди, че вписването на лице в Търговския регистър като управител не е самостоятелно основание за осигуряването му по чл. 4, ал.1, т. 7 от КСО, ако лицето не осъществява трудови функции. Според разпоредбата на чл. 4, ал.1, т.9 от КСО управителите на търговски дружества подлежат на задължително осигуряване, като съгласно чл.10, ал.1 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започнат да упражняват трудова дейност по чл.4 или чл.4а, ал.1 и за който са внесени осигурителните вноски, и продължава до прекратяването ѝ. Според жалбоподателя

тълкуването на цитираните разпоредби една във връзка с друга сочи, че възникването на задължението за осигуряване на лицата по чл.4 от КСО е обвързано с упражняването на трудова дейност, тоест качеството на управител на едно лице не е самостоятелно основание за осигуряването му по чл. 4, ал.1, т.7 от КСО и именно с прекратяване на упражняването на трудова дейност се прекратява (не се дължи) задължителното осигуряване. С оглед на тези аргументи счита, че неоснователно административният орган е приел, че само поради качеството на управител на търговско дружество и независимо дали е осъществявал трудова дейност жалбоподателят е подлежал на осигуряване.

Въз основа на изложеното в жалбата, е направено искане Решение № 1040-21-594 от 14.09.2020 година на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт да бъде отменено като незаконосъобразно, постановено в нарушение на материалния закон и на административнопроизводствените правила.

В съдебно заседание по делото жалбоподателят, редовно уведомен, се представлява от адв. Б.. Поддържа жабата по изложените в същата основания. Претендира разноски за адвокатско възнаграждение.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С.-град, се представлява по делото от упълномощен процесуален представител – юрк. Б., която оспорва жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление от 07.05.2020 г. С. П. иска отпускане на парично обезщетение за безработица (ПОБ) по чл. 54а от КСО. Представя преносим документ U1 от Германия, издаден на 02.06.2020 г. с потвърден период на осигурена заетост и доход от заетост по законодателството на Германия.

Съгласно разпоредбата на чл. 54а, ал. 1 /в сила от 01.01.2018 г./ от КСО право на ПОБ имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда.

Разпоредбата на чл. 54л от КСО определя, че отпускането, изчисляването, изменянето, отказването, спирането, прекратяването, възобновяването и възстановяването на паричните обезщетения за безработица се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и на данните, декларирани в подадените от лицата документи за отпускане на обезщетенията при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет. Осигурителите са длъжни периодично да представят в Националната агенция за приходите данни за осигурителен доход и осигурителен стаж за всяко лице поотделно. Разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 7 от КСО, определя, че задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица по този кодекс са управителите и прокуристите на търговски дружества и на еднолични търговци и на техните клонове, членовете на съвети на директорите, на управителни и надзорни съвети и контролорите на търговски дружества, синдиците и ликвидаторите, както и лицата, работещи по договори за управление на неперсонифицирани дружества и

лицата, на които е възложено управлението и/или контролът на държавни и общински предприятия по глава девета от Търговския закон, техни поделения или на други юридически лица, създадени със закон.

Съгласно чл. 6, ал. 3 от КСО, осигурителните вноски за работниците и служителите и за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 7 и 8 се дължат върху получените, включително начислените и неизплатените брутни месечни възнаграждения или неначислените месечни възнаграждения, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход по ал. 2, т. 3, а за лицата, за които не е определен минимален осигурителен доход - минималната месечна работна заплата за страната и не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход. Осигурителните вноски за работниците и служителите и за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 5, 7 и 8 и ал. 3, т. 5 и 6 се разпределят между осигурителите и осигурените.

След извършена проверка, с разпореждане № 214-00-10726-1 от 20.07.2020 г., от ръководителя за осигуряването за безработица е прието, че от осигурителя С. П. Е., ЕИК[ЕИК] е подадена информация по реда на чл. 5, ал. 4 от КСО за периода от 01.05.2013 г. до 31.01.2017 г. вкл., с вид на осигуряване 10 - за управителите и прокуристите на търговски дружества, на еднолични търговци, на техните клонове и на клоновете на чуждестранни юридически лица, членовете на съвети на директорите, на управителни и надзорни съвети и контролорите на търговски дружества, синдиките и ликвидаторите, както и лицата, работещи по договори за управление на неперсонифицирани дружества, и лицата, на които е възложено управлението и/или контролът на държавни и общински предприятия по глава девета от Търговския закон, техни поделения или на други юридически лица, създадени със закон. Като едноличен собственик на капитала на С. П. Е., ЕИК[ЕИК] жалбоподателят е прекъснал дейност, като самоосигуряващо се лице, считано от 01.05.2013 г.

Съгласно чл. 10 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 от КСО и за които са внесени, или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. По смисъла на чл. 10, ал. 1 от КСО, осигуряването се свързва с упражняването на трудова дейност, като до прекратяването ѝ се дължат осигурителни вноски, тъй като това време се зачита за осигурителен стаж.

Разпоредбата на чл. 140, ал. 4 от Търговския закон /ТЗ/ определя, че увеличаване и намаляване на капитала, приемане и изключване на съдружник, преобразуване на дружеството, избор и освобождаване на управител, имат действие от вписването им в Търговския регистър.

В съответствие с разпоредбата на чл. 140, ал. 4 от ТЗ, за дата на последно прекратяване на осигуряването, по смисъла на чл. 54а, ал. 1 от КСО за жалбоподателя е датата, от която следва да бъде заличен в ТР като управител на С. П. Е.. Това е правопораждащата дата по реда на чл. 54а, ал. 1 от КСО. По отношение на С. П. липсва заличаване в ТР като управител на С. П. Е., поради което е прието, че жалбоподателят не отговаря на условията на разпоредбата на чл. 54а, ал. 1, т. 3 от КСО и няма право на парично обезщетение за безработица.

Издадено е разпореждане № 214-00-10726-1 от 20.07.2020 г., от ръководителя за осигуряването за безработица, с което е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица на С. Д. П., на основание изложените по-горе мотиви.

По жалба на С. Д. П. срещу Разпореждане № 214-00-10726-1 от 20.07.2020 г. е постановено Решение № 1040-21-594 от 14.09.2020 година на директора на

Териториално поделение на Националния осигурителен институт (НОИ) - С., с което жалбата е отхвърлена. Решаващият административен орган е приел, че разпореждането е постановено в рамките на компетентността на длъжностното лице по чл. 54ж, ал. 1 от КСО, отговаря на формата, утвърдена от Управителя на НОИ съгласно правомощията му по чл. 37, ал. 5, т. 2 от КСО и е издадено при спазване на материално-правните разпоредби и административно-производствените правила, уреждащи правото на ПОБ.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Жалбата е процесуално допустима.

Насочена е срещу акт, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната норма на чл.145 и сл. от АПК вр. чл. 118 от КСО.

Подадена е в преклузивния срок за оспорване, от активно легитимирано лице – адресат на оспорвания акт.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство съгласно чл. 118, ал. 1 от КСО е Решение № 1040-21-594 от 14.09.2020 година на директора на ТП на НОИ С.-град.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, по смисъла на чл. 117, ал.1, т. 2, б. „б“ от КСО. Процесното разпореждане също е издадено от компетентен орган – ръководителя за осигуряването за безработица, съгласно Заповед № Ц1015-21-45/13.07.2020 г. на директора на ТП на НОИ.

Оспореният акт е и издаден в предвидената от закона форма и е съобразен с целта на закона.

Съгласно чл. 10 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 от КСО и продължава до прекратяването ѝ. Съгласно разпоредбата на чл. 140, ал. 4 от Търговския закон, изборът и освобождаването на управител, имат действие от вписването им в търговския регистър. В съответствие с тази разпоредба, за дата на прекратяване на осигуряването на управителите на търговски дружества, би се считала датата, на която освобождаването на управителя е вписано в този регистър. С. Д. П. е вписан като управител на С. П. Е., ЕИК[ЕИК], видно от партидата на търговеца, считано от 18.07.2009 г., като и към настоящия момент същия е вписан в ТР като представляващ дружеството, за което подлежи на задължително осигуряване по КСО и не отговаря на изискванията на чл. 54а, ал. 1, т. 3 от КСО към датата на подаденото заявление с искане за отпускане на ПОБ.

От приетите и събрани доказателства по делото се установява, че на 07.05.2020 г., от С. Д. П. е направено искане за отпускане на ПОБ, съгласно чл. 54а от КСО, като е декларирано прекратено осигуряване, считано от 01.05.2020 г. Към заявлението жалбоподателят е представил и преносим документ U1 от Германия, издаден на 02.06.2020 г. с потвърден период на осигурена заетост и доход от заетост по законодателството на Германия.

Констатирано е и не се оспорва от страните, че С. Д. П. е вписан като едноличен собственик на капитала и управител на С. П. Е., ЕИК[ЕИК] и към дата на подаването на заявление за отпускане на ПОБ няма заличаване на това обстоятелство в Търговския регистър.

В подаденото заявление за отпускане на ПОБ на 07.05.2020 г., от С. Д. П. е декларирано, че не упражнява трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по КСО, което противоречи с вписаните данни в ТР.

От осигурител С. П. Е., ЕИК[ЕИК] е подадена информация по реда на чл. 5, ал. 4 от КСО за периода от 01.05.2013 г. до 31.01.2017 г. вкл., с вид на осигуряване 10 - за управителите и прокуристите на търговски дружества, на еднолични търговци, на техните клонове и на клоновете на чуждестранни юридически лица, членовете на съвети на директорите, на управителни и надзорни съвети и контролорите на търговски дружества, синдиците и ликвидаторите, както и лицата, работещи по договори за управление на неперсонифицирани дружества, и лицата, на които е възложено управлението и/или контролът на държавни и общински предприятия по глава девета от Търговския закон, техни поделения или на други юридически лица, създадени със закон.

Като едноличен собственик на капитала на С. П. Е., ЕИК[ЕИК] жалбоподателят е прекъснал дейност като самоосигуряващо се лице, считано от 01.05.2013 г.

Съгласно разпоредбата на чл. 54а, ал. 1 от КСО право на парично обезщетение за безработица имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и които: 1. имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта; 2. не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168 и 3. не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда, или законодателството на друга държава.

Съгласно чл. 54л от КСО отпускането, изчисляването, изменянето, отказването, спирането, прекратяването, възобновяването и възстановяването на паричните обезщетения за безработица се извършват въз основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1, подавани периодично от осигурителите и на данните, декларирани в подадените от лицата документи за отпускане на обезщетенията при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет. Разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 7 от КСО определя, че задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица по този кодекс са управителите и прокуристите на търговски дружества и на еднолични търговци и на техните клонове, членовете на съвети на директорите, на управителни и надзорни съвети и контролорите на търговски дружества, синдиците и ликвидаторите, както и лицата, работещи по договори за управление на неперсонифицирани дружества и лицата, на които е възложено управлението и/или контролът на държавни и общински предприятия по глава девета от Търговския закон, техни поделения или на други юридически лица, създадени със закон. Вписването на тези лица в Търговския регистър е уредено в Търговския закон и в Закона за Търговския регистър.

Следователно за придобиване на право на ПОБ законодателят изисква кумулативно наличието на прекратяване на осигуряването, определен размер осигурителен стаж за риска „Безработица“, регистрация в Агенция по заетостта, да не е придобито право на пенсия и да не се упражнява трудова дейност, за която лицето подлежи на задължително осигуряване по чл.4 от КСО.

По смисъла на цитираната разпоредба, определящ досежно правото на ПОБ е момента на прекратяване на осигуряването, спрямо който се определя 18 месечния период, като изискването да не бъде упражнявана трудова дейност касае времето след датата

на прекратяване на правоотношението. В този смисъл е и въведеното изискване за ежемесечно деклариране пред Агенция по заетостта от лицата с право на ПОБ, че не са започнали упражняване на трудова дейност, което е основание за прекратяване на изплащането на ПОБ / 54д, ал. 1 КСО/, както и разпоредбата на чл. 54а, ал. 4 КСО която определя именно „датата на последното прекратяване“ като начална дата за отпускане на ПОБ и определяне на 24 месечния базисен период, от който се изчислява размера на ПОБ /чл. 54б, ал. 1 КСО/.

Съгласно разпоредбата на чл. 137, ал.1, т.5, във връзка с чл. 147, ал. 2 от Търговския закон, едноличният собственик решава въпросите от компетентността на общото събрание, в т.ч. избира управителя, определя възнаграждението му и го освобождава от отговорност.

Съгласно чл. 140, ал. 4 от Търговския закон, увеличаване и намаляване на капитала, приемане и изключване на съдружник, преобразуване на дружеството, избор и освобождаване на управител, както и назначаване на ликвидатор, имат действие от вписването им в търговския регистър.

По смисъла на цитираната норма вписването има конститутивно действие, тъй като законът категорично повелява, че освобождаването на управителя поражда правни последици от момента на вписване, а не от датата на съставяне на протокола за вземане на решения от едноличния собственик на капитала - в т. ч. приетите решения за прекратяване на правомощията му като управител на търговското дружество и прекратяване на договора за управление.

Съгласно чл. 141 ТЗ, за третите добросъвестни лица управителят представлява търговското дружество от датата на вписването му в Търговския регистър като управител до датата на заличаване на това вписване. По силата на чл.7, ал.1 от ЗТР вписаното обстоятелство се смята, че е станало известно на трети добросъвестни лица от момента на вписването. Следователно, по отношение на трети лица, включително и на ТП на НОИ - С. град, невписаните обстоятелства се считат за несъществуващи.

В съответствие на цитираните норми, за дата на прекратяване на осигуряването на управителите на търговски дружества се счита датата, на която освобождаването на управителя е вписано в този регистър. От събраните по делото доказателства, както и от служебно извършена справка в Търговски регистър безспорно се установява, че С. Д. П. е вписан в Търговския регистър като управител на С. П. Е. и продължава да е вписан в това си качество, и към настоящия момент.

Жалбоподателят претендира, че дружеството няма дейност по смисъла на ЗСч. и представя пред административния орган декларации за липса на дейност на С. П. Е. през 2017 г., 2018 г. и 2019 г., както и вх. номера на заявленията към ТР.

Разпоредбите на чл. 10 от КСО определят, че :

ал. 1 осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а. ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ.

ал. 2 осигуряването се прекъсва през периодите, които не се зачитат за осигурителен стаж, независимо че дейността по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 не е прекратена.

По смисъла на чл. 10, ал. 1 КСО осигуряването се свързва с упражняване на трудова дейност и определя, че до прекратяването ѝ се дължат осигурителни вноски т.е. това време се зачита за осигурителен стаж.

Нормата на чл. 10, ал. 2 КСО определя кога има прекъсване на осигуряването, като се прави разграничение между осигуряване и прекратяване на дейността по чл. 4, която служи като основание за възникване на осигурителното правоотношение.

По смисъла на разпоредбите на чл. 10 КСО законодателят разграничава момента на възникване/прекратяване на съответното правоотношение, посочени по чл. 4 от КСО като основание за упражняване на трудова дейност и момента на възникване/прекратяване на осигурителното правоотношение. В случаите, при които има периоди, през които не се упражнява трудова дейност, поради което не са внасяни осигурителни вноски и съответно не се зачитат за осигурителен стаж, но правоотношението, по което е полаган труда не е прекратено, е налице прекъсване в осигуряването, а не прекратяване на осигуряването.

С оглед обстоятелството, че С. П. заявява, че не е упражнявал трудова дейност като управител на търговското дружество, тъй като е подал декларации, че самото дружество не е осъществявало дейност, би могло да бъде прието, че е налице прекъсване на осигуряването по смисъла на чл. 10, ал. 2 КСО, но не и прекратяване на правоотношението с търговското дружество С. П. Е..

Съгласно тази разпоредба осигуряването се прекъсва през периодите, които не се зачитат за осигурителен стаж, независимо че дейността по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 не е прекратена. Прекъсването на осигуряването обаче не поражда права по чл. 54а, ал. 1 от КСО, тъй като в разпоредбата изрично е предвидена като предпоставка за възникване на право на парично обезщетение за безработица прекратяване на осигуряването.

В този смисъл Решение № 13072 от 3.10.2019 г. на ВАС по адм. д. № 1591/2019 г., Решение № 6296/19.05.2017 г. на ВАС, VI отделение, постановено по адм.д.№ 2842/2017 г., Решение № 2695/01.03.2018 г. на ВАС, VI отделение, постановено по адм.д.№ 298/2017 г., Решение № 13262 от 5.11.2014 г. на ВАС по адм. д. № 6817/2014 г., VI о.

Съобразно изложеното съдът намира, че оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в рамките на правомощията му, при липса на съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в съответствие с материалните разпоредби и целта на закона, поради което жалбата се явява неоснователна и следва да бъде отхвърлена, а оспореният акт потвърден като правилен и законосъобразен.

С оглед изхода на спора, съдът намира за основателна претенцията на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, като с оглед правната и фактическа сложност на делото намира, че жалбоподателят следва на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК вр. чл. 37 от ЗПП вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 100лв.

По изложените съображения и на основание чл. 118, ал. 3 КСО във връзка с чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд София град, III

отделение, 16 - и състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. Д. П., ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 1040-21-594 от 14.09.2020 година на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С. град, с което е оставена без уважение жалбата му срещу разпореждане № 214-00-10726-1 от 20.07.2020 г. на длъжностно лице по чл. 54ж, ал.1 от КСО, с което, на основание чл. 54а, ал.1, т.3 от КСО и във връзка с чл. 10 от КСО е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица по чл.54а от КСО.

ОСЪЖДА С. Д. П., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място], общ. Столична, район Нови Искър, [улица] да заплати на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С. град юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 (сто) лева.

Решението не подлежи на касационно обжалване на основание чл. 119 от Кодекса за социално осигуряване.

Съдия: